

2.13.3. Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggendes overvejelser

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggende er enig med Navnelovsudvalget i, at der ikke i en ny navnelov bør medtages en opsamlingsbestemmelse som den gældende § 8, nr. 5.

Dette skyldes hovedsageligt, at lovforslaget netop ved specifikke bestemmelser søger at imødekomme de ønsker, som efter den gældende navnelov er kommet til udtryk gennem ansøgninger om tilladelse efter § 8, nr. 5. Dette gælder bl.a. for langt størstedelen af hævdsagerne, der, som anført af Navnelovsudvalget, vedrører ønske om at tage et mellemnavn som efternavn. Herudover har ministeriet navnlig lagt vægt på den administrative lettelse, det vil medføre ikke længere at have en sådan opsamlingsbestemmelse.

Endelig har ministeriet lagt vægt på, at lovforslaget er betydelig mere liberalt og moderne end den gældende lov, og at ønsket om en mindre restriktiv praksis derfor må anses for imødekommet ved lovforslagets bestemmelser.

På den baggrund er der ikke medtaget en opsamlingsbestemmelse i lovforslaget.

3. Mellemnavne

3.1. Adgang til at tage et mellemnavn på grundlag af familiemæssig tilknytning

3.1.1. Gældende ret

Efter den gældende navnelovs § 11 kan man som mellemnavn tage sin mors eller fars mellemnavn, et mellemnavn, man i øvrigt har særlig tilknytning til samt et navn, man er berettiget til at tage som efternavn.

Efter Justitsministeriets cirkulære nr. 139 af 17. december 2002 § 24 er de mellemnavne, som en ansøger har en særlig tilknytning til, et mellemnavn, som en ansøgers helsøskende har erhvervet ved navngivning eller navnebevis, ansøgerens bedsteforældres mellemnavn eller forældres helsøskendes mellemnavn tillagt ved navngivning, hvis ansøgerens far (mor) samtykker heri, samt ansøgerens sted- eller plejefars eller sted- eller plejemors mellemnavn, hvis der foreligger samtykke fra den pågældende. Det er endvidere muligt at tage et mellemnavn, som man tidligere har båret med rette, jf. cirkulærets § 25, nr. 2.

Reglerne om, hvilken slægtsmæssig tilknytning til et mellemnavn der kan begrunde adgang til at tage et mellemnavn, er snævrere end reglerne om, hvilken

slægtsmæssig tilknytning til et efternavn der kan begrunde adgang til at tage efternavnet.

3.1.2. Navnelovsudvalgets overvejelser

Sådan som mellemnavne anvendes i dag i forbindelse med efternavnet eller i daglig tale alene, signalerer de efter Navnelovsudvalgets opfattelse i et vist omfang en familiemæssig tilknytning til personer, der bærer samme mellemnavn, men ikke nødvendigvis samme efternavn. Det gælder også mellemnavne, der er taget efter navneloven af 1904, uden at familien dengang havde en slægtsmæssig tilknytning til navnet. Mellemnavnet indgår således efter udvalgets opfattelse i almindelighed i folks slægtsmæssige identitet.

Udvalget har derfor fundet, at personer, der har en familiemæssig tilknytning, – på samme måde som det er tilfældet for efternavne – kan have en berettiget interesse i gennem deres mellemnavn at kunne udtrykke, at de tilhører en fælles slægt. En sådan interesse kan ikke antages at være begrænset til en snævrere kreds af personer, end tilfældet er for efternavne.

Udvalget har endvidere fundet, at det bør tilstræbes, at der kommer til at gælde så ens regler som muligt for mellem- og efternavne.

Udvalget har derfor fundet, at det bør være muligt at tage et mellemnavn på grundlag af en familiemæssig tilknytning, der svarer til, hvad der er tilstrækkelig til at tage et efternavn. Som nævnt under pkt. 2.5. foreslår udvalget, at det skal være muligt at tage en forælders, bedsteforælders, oldeforælders eller tipoldeforælders efternavn. Udvalget foreslår derfor, at det også skal være muligt at tage de pågældendes mellemnavne.

Dermed vil der ikke længere være behov for en regel om, at det skal være muligt at tage en helsøskendes mellemnavn tillagt ved navngivning, da en ansøger vil være berettiget til at få det samme mellemnavn, som den pågældendes bror eller søster har fået ved navngivning.

Udvalget har fundet, at det endvidere som hidtil bør være muligt at tage et mellemnavn, som man tidligere har båret, og et mellemnavn, som man er berettiget til at tage som efternavn, ligesom det efter samtykke fra den pågældende efter udvalgets opfattelse bør være muligt at tage en sted- eller plejeforælders mellemnavn.

Om forståelsen af begrebet stedforældre henvises til pkt. 2.4.

Om udvalgets overvejelser henvises i øvrigt til betænkningen, side 169 ff.